НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 49-354-04-44
Дата: 28 / 06 2023 г.

1708

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правим следните мотивирани изменения и допълнения в Общия законопроект за изменение и допълнение на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, със сигнатура № 49-302-01-12/ 13.04.2023 г.:

1. В **§ 3,** буква б) думите „зони за изграждане“ се заменят с думите „приоритетни зони за развитие“.
2. В **§ 6** се правят следните изменения:

а) В чл. 5, ал. 1 след думите „министъра на земеделието“ се добавят думите „и храните“

б) Член 5, ал. 2 се изменя по следния начин:

„(2) Министърът на енергетиката, министърът на околната среда и водите, министърът на регионалното развитие и благоустройството, министърът на транспорта и съобщенията и министърът на земеделието и храните разработват План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници. Планът се разработва с участието на Националния съвет по биологичното разнообразие и Националния експертен съвет по изменение на климата и представители на национално представените асоциации на производители на енергия от възобновяеми източници.“

в) В чл. 5, ал. 3 думите „зони за изграждане“ се заменят с думите „приоритетни зони за развитие“ и в т. 5 след думата „зона“ се поставя запетая и се добавят думите „включително и въздействието ѝ върху съседни защитени зони и територии, защитени природни местообитания и местообитания на защитени видове, природни територии с висока консервационна стойност и други“

г) В чл. 5, ал. 4 след думите „нарушени терени,“ се добавят думите „в т.ч. насипища, хвостохранилища, депа за отпадъци, свлачища, срутища“.

д) В чл. 5, ал. 5, т. 2 думите „трайно затревени територии“ се заличават

е) В чл. 5 се създава ал. 10 със следното съдържание:

„.(10) Разработването на Плана и неговото приемане не изключват развитие на проекти извън териториите включени в плана при спазване на всички норми на приложимото законодателство“

3. В **§ 9,** буква д), т. 9 думата „изкупуване“ се заменя с думата „закупуване“

4. В **§ 10, т. 2,** буква в) думите „Европейската асоциация“ се заменят с думата „Асоциацията“ и в буква и) преди думата „биогаз“ се добавя „думата „биогорива“.
5. В **§ 21**, т. 2 ал. 7 се изменя по следния начин като се разделя на ал. 7 и ал. 8:

„(7) При подаване на заявление за издаване на разрешение за строеж за изграждане на инсталация за производство на електрическа енергия от слънчева енергия за собствено потребление с обща инсталирана мощност от 20 kW до 50 kW в съществуващите сгради и постройки, включително върху покривните и фасадните им конструкции и в прилежащите им поземлени имоти, и неполучаване в срок от един месец на отговор от главния архитект на общината разрешението за строеж се счита за издадено при условията на чл. 4, параграф 3 от Регламент (ЕО) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 година за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ, L 335/36 от 29 декември 2022 г.), при условие че общата инсталирана мощност на обекта за производство на електрическа енергия от слънчева енергия не надвишава предоставената мощност за присъединяване на сградата/постройката като обект на клиент.

(8) При издаването на разрешение за строеж за монтаж на инсталация на термопомпи и геотермални термопомпи за производство на електрическа и топлинна енергия с обща инсталирана мощност до 50 kW се прилагат сроковете, определени в чл. 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 година за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници.“

6. В **§ 22**, т. 3 се създават т. 6 и 7 със следното съдържание:

6. приоритетно присъединяване на обекти за производство на топлинна енергия от геотермална енергия към топлопреносната мрежа и изкупуване от топлопреносното предприятие на произведената от геотермална енергия топлинна енергия, при условията на Закона за енергетиката и на наредбата по чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката;

7. предоставяне на инвестиционна помощ от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в съответствие с чл. 36б, т. 5 от Закона за енергетиката на проекти за производството на топлинна енергия от геотермална енергия и за развитие на технологии за използване на геотермалната енергия.“

7. В **§ 23 се правят следните изменения:**

а) в ал. 2, т. 1 на чл. 18а думите „чрез доставчици на електрическа енергия и чрез споразумения за търговия между партньори“ се заличават.

б) в ал. 6 думата „указанията“ се заменят с думите „писмените указания“

в) създава се ал. 8 със следното съдържание:

„(8) За потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници са приложими изискванията за активни потребители по чл. 92в от Закона за енергетиката.“

8. В **§ 24 се създава ал. 6 със следното съдържание:**

„(6) За общностите за възобновяема енергия са приложими изискванията за гражданските енергийни общности по чл. 92б от Закона за енергетиката.“

9. В **§ 32 се правят следните изменения:**

а) В ал. 4 думите „както и за потребители по чл.18а и 186“ се заличават

б) В т. 3 на ал. 4 след думите „то 30 kW до 1 MW“ се поставя точка и останалият текст до края на изречението се заличава.

в) В ал. 6 думата „изпраща“ се заменя с думата „предоставя“

г) Алинея 7 се изменя по следния начин:

„(7) За инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници или инсталации на потребители на собствена електрическа енергия и демонстрационните проекти с инсталирана електрическа мощност до 10,8 kW включително, за присъединяване, различно от трифазна връзка, в наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката се предвижда облекчен ред за присъединяване, при който към издаденото по ал. 4, т. 1 или 2 становище се предоставя договор за присъединяване със срок за присъединяване не повече от един месец, считано от датата на становището.“

д) Алинеи 10 и 11 се изменят по следния начин и се създават ал. 12 и 13 със следното съдържание:

„(10) В случаите по ал. 9 лицето, подало искане, може да поиска от оператора по ал. 1 да включи в договора за присъединяване сроковете за извършване на инвестиционните дейности за изграждане на съоръженията за присъединяване и за разширение и реконструкция на мрежата, които да започнат да текат преди издаване на разрешение за строеж на енергийния обект, като сключат договор за присъединяване въз основа на издадено становище по ал. 3 и на виза за проектиране.

(11) Срокът на процедурите по присъединяване на енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници от подаване на искането по ал. 1 до сключване на договора за присъединяване е 6 месеца. В този срок не се включва проектирането и строителството на съоръжения за присъединяване, реконструкцията и модернизацията на електрическите мрежи, свързани с изграждането на съответния енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници.

(12) Когато потребител на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници изгражда термопомпа с обща инсталирана електрическа мощност до 50 kW и при условие че мощността на инсталацията за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници на потребителя на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници е най-малко 60 % от мощност на термопомпата, потребителят подава уведомление до оператора на електропреносната мрежа или до съответния оператор на електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа.

(13) В 14-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 12 операторът на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа предоставя становище и при констатирана в становището необходимост прилага към становището допълнително споразумение към договора за достъп и пренос на крайния клиент, в което се регламентират правата и задълженията на страните с цел гарантиране сигурността на електроенергийната система. Допълнителното споразумение се сключва преди издаване на разрешение за строеж на термопомпата, като в този случай становище за присъединяване не се издава."

10. В **§ 33** след думите „чл. 26, ал. 4" се добавят думите „т. 2"

11. В **§ 34** в т. 2 след думата „актуална" се добавят думите „публично достъпна"

12. В **§ 37 се правят следните допълнения:**

а) Създава се точка 1 със следното съдържание:

„1. В ал. 1 думите „чл. 24, т. 1" се заменя с думите „чл. 26, ал. 4, т. 2"

б) Създава се точка 2 със следното съдържание"

„2. В ал. 3 думите „чл. 24, т. 1" се заменя с думите „чл. 26, ал. 4, т. 2"

в) Създава се точка 3 със следното съдържание:

„3. Алинея 5 се изменя по следния начин:

„(5) Общественият доставчик, съответно крайните снабдители изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници при следните условия:

1. по преференциална цена за количествата електрическа енергия до размера на нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР; определеното нетно специфично производство на електрическа енергия не се прилага за обекти с комбиниран цикъл и индиректно използване на биомаса, които се предвижда да бъдат изградени в урбанизирани територии, селскостопански обекти или производствени зони и които са с инсталирана електрическа мощност до:

а) 1,5 MW и използват биомаса, от чието общо тегло животинският тор е не по-малко от 60 на сто, при спазване изискванията на чл. 18, ал. 7 и за които инсталираната мощност се доказва съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката;

б) 500 kW и използват биомаса от растителни отпадъци от собствено земеделско производство.""

г) Създава се точка 4 със следното съдържание:

„4. Алинея 9 се отменя."

д) Досегашният текст става т. 5, в чиято ал. 18 думите „предприема действия за привеждане на размера на изплащаната преференциална цена по" се заменят с думите „и производителят сключват допълнително споразумение към".

13. В **§ 39 т. се изменя по следния начин:**

„(9) Гаранцията за произход може да се прехвърля независимо от енергията. След прехвърляне на краен клиент, гаранцията не може да се прехвърля. За целите на чл. 386, т. 5 от Закона за енергетиката доставчиците на електрическа енергия отменят гаранциите за произход най-късно 6 месеца след края на тяхната валидност. Отменените гаранции за произход, които не са използвани, се включват в изчислението на остатъчния енергиен микс."

14. В **§ 59 т. 1 се правят следните изменения:**

а) т. 55 се изменя по следния начин:

„55. „Модернизиране" е основен ремонт на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително с цялостна или частична замяна на инсталации или работни системи и съоръжения, за целите на замяната на генериращи мощности или подобряване на ефективността или капацитета на инсталацията."

б) т. 63 се изменя по следния начин:

„63. „Споразумение за закупуване на възобновяема електрическа енергия" е договор, с който физическо или юридическо лице се съгласява да закупува възобновяема електрическа енергия пряко от производител на електрическа енергия в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и правилата по чл. 92, ал. 2 от Закона за енергетиката."

в) т. 65 се отменя

15. В **§ 60 досегашният текст става ал. 1 и се създава ал. 2 със следното съдържание:**

„(2) Разпоредбите на чл. 17, ал. 7 и 8 и чл. 26, ал. 12 и 13 се прилагат за срока на действие на Регламент (ЕО) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 година за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници."

16. Създава се **§ 63а** със следното съдържание"

„§ 63а. За прилагането на чл. 36и, ал. 5 – 10 от Закона за енергетиката фондът и производителят сключват допълнително споразумение към договора за компенсиране."

17. В **§ 64 се създава ал. 4 със следното съдържание:**

„(4) Изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие изготвя наръчника по чл. 7, ал. 2, т. 16 в срок до три месеца от влизането в сила на закона."

18. В **§ 65 се правят следните изменения:**

а) т. 1 се изменя по следния начин:

„1. В чл. 21 ал. 1 се създава т. 19в със следното съдържание:

„19в. одобрява планове на топлопреносните предприятия за развитие на районните отоплителни или охладителни системи и превръщането им в ефективни районни отоплителни или охладителни системи".

б) Създават се точки 4 до 8 със следното съдържание:

„4. В чл. 36б, ал. 1 се създава т. 5:

„5. за финансиране на инвестиции за развитие на възобновяемите източници и увеличаване на енергийната ефективност, както и за развитие на други технологии, допринасящи за прехода към безопасна и устойчива енергетика с ниски емисии на въглероден диоксид по одобрени с решение на Министерския съвет програми.“.

5. В чл. 36д, ал. 1 се създава т. 9

„9. средства от фондовете на Европейския съюз, както и от всички други инструменти и програми на Съюза и на други финансиращи механизми.“

6. В чл. 36и се създават ал. 5-9 10:

„(5) За период от една календарна година фондът изплаща премии на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници по ал. 1 за произведените от тях количества електрическа енергия, за които е установено, че:

1. произведеното от съответния производител количество електрическа енергия достигне размера на определеното му нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната му цена, или

2. общият размер на приходите от продадена електрическа енергия и премии за съответния производител достигне стойност, изчислена на базата на определеното му нетно специфично производство на електрическа енергия и определената въз основа на него преференциална цена, увеличена с 20% и висчки приложими към съответната година цени за достъп и разходи за небаланс.

(6) Премия не се изплаща дължи, когато производител по ал. 1 е предприятие в затруднено положение съгласно Насоките за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение на Европейската комисия (ОВ, С 249/01 от 31 юли 2014 г), като в този случай фондът не дължи лихва за забава.

(7) За доказване липсата на обстоятелство по ал. 6 производителят представя на фонда ежемесечно декларация, че не е предприятие в затруднено положение съгласно Насоките за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение, заедно с разходнооправдателния документ по ал. 4.

(8) Когато Комисията установи с влязло в сила решение, че от производител на електрическа енергия от възобновяеми източници по ал. 1 електрическата енергия е изкупувана по преференциална цена, която не е била прилагана в съответствие с разпоредбите на този закон и Закона за енергията от възобновяеми източници и съответно за тази цена е определена премията, незабавно уведомява фонда, като посочва преференциалната цена, която е била приложима съгласно законовите разпоредби.

(9) В случай по ал. 8, след датата на постъпване на уведомлението фондът и производителят сключват допълнително споразумение към договора за компенсиране по ал. 1, съгласно който фондът изплаща премия в съответствие с посочената в уведомлението приложима преференциална цена и предприема действие за установяване размера на надвзетите от производителя средства.

(10) На производители на електрическа енергия от възобновяеми източници по чл. 36и, ал. 1, за които през предходната календарна година не е настъпило обстоятелството по чл. 36и, ал. 5, т. 2, фондът изплаща компенсации за разликата между:

1. стойността, изчислена на базата на годишното количество продадена от съответния производител електрическа енергия, но не повече от размера на определеното му нетно специфично производство на електрическа енергия, по определената му преференциална цена, и

2. годишен приход, изчислен като сума от стойността на годишния приход от премии и стойността на годишния приход от продадени количества електрическа енергия, като тази стойност не може да е по-малка от сумата на стойностите на продадените месечни количества електрическа енергия, изчислени по съответната средна месечна цена за базов товар на пазара ден напред на организирания борсов пазар на електрическа енергия и по определения в действащото ценово решение на Комисията за енергийно и водно регулиране групов коефициент за съответния енергиен източник."

7. В чл. 38б, ал. 4, изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „а топлопреносните предприятия предоставят на крайните си потребители информация за енергийните характеристики и за дела на енергията от възобновяеми източници в топлоснабдителните системи и системите за централизирано охлаждане".

8. Създава се чл. 38л:

„Чл. 38л. (1) Клиенти на районни отоплителни или охладителни системи, които не са ефективни районни отоплителни и охладителни системи или няма да станат такива системи до 31 декември 2025 г. въз основа на одобрен от комисията план, могат да прекратят или да изменят договора, сключен съгласно чл. 149, когато сами ще осигуряват за имотите си топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници.

(2) Когато прекратяването на договора е свързано с физическо отделяне от топлопреносната мрежа, клиентът дължи обезщетение само за разходите, пряко произтичащи от физическото отделяне от мрежата, и неамортизираната част от активите, необходима за осигуряването на топлинна енергия или енергия за охлаждане на този клиент.

(3) Договорът се прекратява за цялата сграда и се изменя, когато договорът обхваща няколко сгради. За сграда - етажна собственост договорът се прекратява съгласно чл. 153, ал. 2 и 4."

в) Създава се нова т. 11 със следното съдържание:

11. Създават се чл. 92б и 92в

„Чл. 92б. (1) Крайните клиенти, включително битовите, могат да участват в гражданска енергийна общност, без да губят правата или задълженията си като крайни клиенти и

без да изпълняват необосновани или дискриминационни условия или процедури, които биха възпрепятствали участието им в гражданската енергийна общност. При участие на предприятия в граждански енергийни общности, тяхното участие не трябва да е свързано с основната им търговска или професионална дейност.

(2) Гражданските енергийни общности може да се организират под формата на търговско дружество, кооперация, сдружение с нестопанска цел, по реда на Закон за управление на етажната собственост или гражданско дружество по Закона за задълженията и договорите, при спазване на изискванията на настоящия закон.

(3) Отношенията между членовете на гражданската енергийна общност се определят с устав или договор, според избраната организационна форма, и съдържа задължително следното:

1. основните цели, свързани с екологични, икономически и/или социални ползи на членове и/или района;

2. условията относно развитието на проекти за производството, потребяването, съхранението, продажбата и/или споделянето на енергия в рамките на общността, съобразно предмета на дейност на общността, и правата и задълженията на членовете на общността в тази връзка;

3. условията за набиране и разходване на средствата относно екологичните, икономическите и/или социалните дейности и цели на общността;

4. условията и реда за защита правата на членовете на общността като потребители на енергия;

5. видовете фондове, условията за разпределяне на дивиденти и начина за определяне на техния размер.

(4) Гражданските енергийни общности:

1. могат да произвеждат, потребяват, съхраняват и продават излишните количества енергия като равнопоставен участник на пазарите на енергия при определените в този закон и в правилата по чл.91, ал. 2 условия, включително чрез двустранни договори за закупуване на електрическа енергия;

2. могат да споделят в рамките на общността енергията, произведена от инсталации, притежавани от общността, при зачитане на правата и задълженията на членовете като потребители;

3. имат достъп по недискриминационен начин до всички подходящи пазари на енергия.

(5) Развитието на гражданските енергийни общности се насърчава чрез:

1. премахване на необоснованите относими регулаторни и административни пречки;

2. прилагане на изискванията на този закон при продажба на енергия и други енергийни услуги;

3. осигуряване на сътрудничество със съответния оператор на разпределителна мрежа и/или топлопреносно предприятие за преноса на енергията в общността;

4. компетентните органи, които прилагат справедливи, пропорционални и прозрачни административни процедури, включително регистрация и лицензиране, както и гарантират, че за всички ползватели на мрежите се прилагат регулирани цени за мрежови услуги, които следва да допринасят по адекватен, справедлив и балансиран начин за разпределянето на общите разходи за системата в съответствие с прозрачен анализ на разходите и ползите на разпределените енергийни ресурси;

5. прилагане на недискриминационно третиране към общностите по отношение на дейностите, правата и задълженията им като крайни потребители, производители, доставчици, оператори на разпределителни мрежи или като други участници на пазара;

6. достъпност на всички потребители за участие в общности, включително енергийно бедни или уязвимите клиенти;

7. улесняване на достъпа до финансиране и информация;

8. предоставяне на регулаторна подкрепа и помощ за изграждане на капацитет на публичните органи при улесняването и създаването на енергийни общности и при улесняването на прякото им участие;

9. въвеждане на правила за гарантиране на еднаквото и недискриминационно третиране на потребителите, участващи в гражданската енергийна общност.

Чл. 92в. (1) Крайните клиенти имат право да действат като активни клиенти, без да са обект на непропорционални или дискриминационни технически и административни изисквания, процедури и цени за достъп до мрежата, които не отразяват извършени от съответния мрежови оператор разходи.

(2) Активните клиенти могат:

1. да действат пряко или чрез агрегиране;

2. да продават произведената от тях електрическа енергия при определените в този закон и в правилата по чл.91, ал. 2 условия, включително чрез двустранни договори за закупуване на електрическа енергия;

3. да участват в схеми за гъвкавост и схеми за енергийна ефективност;

4. да възложат на трета страна управлението на инсталациите, необходими за тяхната дейност, включително инсталирането, експлоатацията, управлението на данни и поддръжката без третата страна да се счита за активен клиент;

(3) Цените за достъп до мрежата за активните клиенти са прозрачни и недискриминационни и отразяват разходите. При определяне на цените за достъп се отчитат поотделно електрическата енергия, постъпваща в мрежата и електрическата енергия, потребявана от мрежата. (4) Активните клиенти са финансово отговорни за дисбалансите, които причиняват в електроенергийната система.

(5) Активните клиенти могат да притежават съоръжение за съхранение на енергия.“

МОТИВИ:

Предложенията за изменение и допълнение позволяват по-добро транспониране на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, изчиства известни противоречия в предложените текстове и прецизира правните норми.

ВНОСИТЕЛ:

